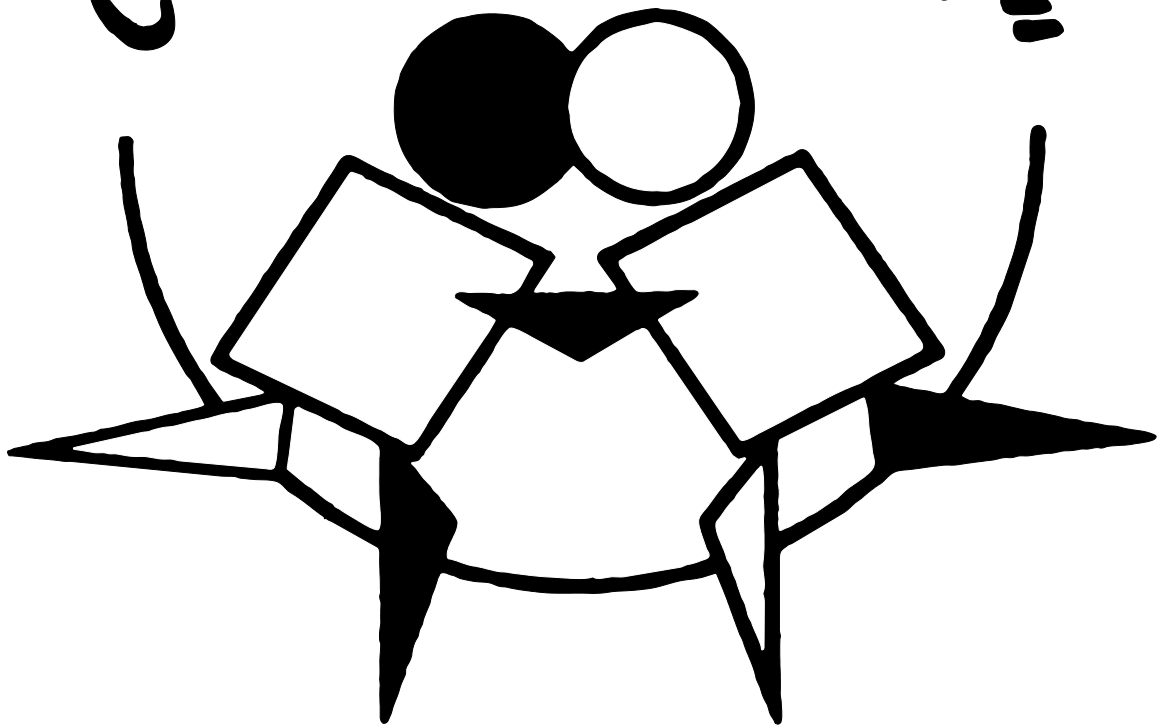

Jaarverslag 2018

C.B.S. "De Schakel"

*Vereniging voor P.C. Basis Onderwijs De Schakel
te Beerzerveld*

Voorwoord

Het Ministerie van Onderwijs heeft bepaald dat ieder bevoegd gezag jaarlijks verantwoording moet afleggen over het door het bestuur gevoerde beleid met betrekking tot de door de overheid bekostigde onderwijsinstellingen.

Deze verantwoording wordt afgelegd door middel van een jaarverslag over het voorgaande kalenderjaar. Tevens zijn de besturen verplicht dit jaarverslag te laten controleren door een accountant die de controle in ieder geval uitvoert op basis van het controleprotocol dat het Ministerie van Onderwijs heeft vastgesteld.

Op hoofdlijnen wordt in dit verslag ingegaan op het gevoerde algemene beleid van de organisatie en het beleid m.b.t. de school.

T.a.v. het beleid m.b.t. de doelmatige besteding van de beschikbare middelen wordt in de jaarrekening gedetailleerd verantwoording afgelegd.

Het jaarverslag 2018 dient tevens als verantwoordingsinstrument richting ouders, leden, MR, medewerkers, ministerie van OC&W en overige belangstellenden.

Daarbij is een zgn. continuïteitsparagraaf m.i.v. verslagjaar 2013 aan het jaarverslag toegevoegd, om inzichtelijk te maken wat de financiële uitwerkingen zijn van het gevoerde beleid.

Het bestuursverslag geeft een indruk van het gevoerde beleid over het kalenderjaar 2018 en geeft een vooruitblik naar het lopende (boek)jaar. Het bevat een aantal kengetallen met betrekking tot financiën en personeel en kan een bijdrage leveren aan de herijking en/of bijstelling van het bestuursbeleid.

De verantwoording van het financiële beleid is vastgelegd in de jaarrekening. De jaarrekening bestaat uit documenten met financiële en niet-financiële verantwoordingsgegevens, die op grond van wettelijke bepalingen door het bevoegd gezag zijn opgesteld en ingediend bij het Ministerie van Onderwijs. Het jaarverslag gaat vergezeld van een controleverklaring van de accountant.

Het concept jaarverslag 2018 is in de bestuursvergadering van april 2018 aangeboden en is definitief vastgesteld in de daarop volgende bestuursvergadering.

Wij wensen u veel plezier bij het lezen van het jaarverslag.

Namens het bevoegd gezag,

Mw. B.J. Hagedoorn (voorz.),   Mw. C.J. te Velthuis (secr.),   Dhr. T.D. van Veldhuisen (penningm.).

Inhoudsopgave

Bestuursverslag:

Pag. 2	Voorwoord
Pag. 3	Inhoudsopgave
Pag. 4	Hoofdstuk 1: Algemene informatie en gevoerd beleid
Pag. 10	Hoofdstuk 2: Financiële informatie
Pag. 11	Hoofdstuk 3: Overige informatie
Pag. 13	Hoofdstuk 4: Verslag van de toezichthouder
Pag. 16	Hoofdstuk 5: Continuïteitsparagraaf
Pag. 17	Hoofdstuk 6: Actuele ontwikkelingen
Pag. 18	Continuïteitsparagraaf

Jaarrekening:

Pag. 22	Balans
Pag. 23	Staat van baten en lasten
Pag. 24	Kasstroomoverzicht
Pag. 25	Waarderingsgrondslagen
Pag. 27	Toelichting op de onderscheiden posten van de balans
Pag. 31	Geormerkte- en overige doelsubsidies OCW
Pag. 33	Niet uit de balans blijvende verplichtingen Overzicht verbonden partijen
Pag. 34	Toelichting op de onderscheiden posten van de staat van baten en lasten
Pag. 36	Wet Normering bezoldiging Topfunctionarissen

Overige gegevens:

Pag. 41	Overige gegevens
Pag. 43	Controleverklaring

Hoofdstuk 1. Algemene informatie en gevoerd beleid

1.1 Juridische structuur

Juridische structuur: Vereniging
Naam bevoegd gezag: Vereniging voor P.C. Basis Onderwijs De Schakel te Beerserveld
Nummer bevoegd gezag: 81030

Onze vereniging is gevestigd in Beerserveld in de gemeente Ommen.
De vereniging is in 1907 opgericht en heeft 106 leden (dd. 31-12-2018).
Het bestuur van de vereniging bestaat uit 3 bestuursleden en 4 toezichthouders.
Bij de Kamer van Koophandel voor Oost Nederland te Zwolle, is de vereniging ingeschreven onder nummer 40059800.

1.2 Omschrijving van de doelstelling (missie en visie)

Het bestuur van de Schakel streeft de volgende uitgangspunten/doelen na:

- Het bestuur staat voor kwalitatief hoogstaand Protestants Christelijk Onderwijs.
Dit betekent, dat de Bijbel als grondslag richtinggevend is voor de inrichting van het onderwijs, het omgaan met leerlingen en het omgaan met elkaar binnen de vereniging. Dit vormt het richtsnoer voor leven en werken en is bepalend voor de grondhouding van alle medewerkers in de uitvoering van de onderwijstaken.
- Het bestuur streeft een schoolklimaat na, waarin kinderen zich geborgen, vrij, uitgedaagd, thuis en ook 'verzorgd' voelen. Deze optimale omgeving is voorwaarde om het 'maximale' uit kinderen te kunnen halen. Kwalitatief hoogwaardig onderwijs wordt in alle gevallen nagestreefd.
- Het bestuur streeft naar een open communicatie met haar leden. Daarbij zijn begrippen als betrokkenheid, verantwoordelijkheid en openheid sleutelbegrippen.
- De vereniging staat voor een efficiënte organisatie, waarin planmatig wordt gewerkt.
- De vereniging stimuleert medewerkers zich maximaal te ontplooiën, een 'leven lang leren', opdat zij hun professie kunnen aanwenden t.g.v. het primaire proces.
- De vereniging staat voor een positief en veilig leer- en werkklimaat.

Speerpunten van beleid:

- Bestuurlijke vernieuwing, verdere uitwerking 'code goed bestuur'
- Planmatig werken a.d.h.v. de jaaragenda en het zo nodig bijstellen daarvan
- Vaststellen taakverdeling, bevoegdheden en verantwoordelijkheden, om die vervolgens te borgen
- Werving & benoeming nieuwe directeur
- Werving & selectie bestuursleden
- Bezinning op identiteit
- Deugdelijk financieel beleid en beheer
- Onderhoud en vernieuwing gebouw en terreinen
- Inrichten van Passend Onderwijs
- Integraal Personeelsbeleid (IPB)
- Inhoud geven en uitwerken aan de notitie "werken in het onderwijs"
- Werken aan kwaliteitsbeleid: de kwaliteitscyclus en borging
- Promotie en profilering van C.B.S. De Schakel
- Bestuurlijke ambities 2019-2023 (zie pag. 5 Schoolplan 2019-2023)

Ontwikkelingen:

Goed onderwijs, goed bestuur.

Op 17 september 2009 is de wet Goed onderwijs, Goed Bestuur aangenomen. In 2010 is door het ministerie van Onderwijs een start gemaakt met de implementatie van de uitvoering van de wet.

Goed onderwijs betekent dat de school verantwoordelijk is voor het geven van kwalitatief goed onderwijs.

Goed bestuur betekent dat het bestuur wordt geacht te functioneren volgens algemene principes van goed bestuur. Als onderdeel daarvan stelt de wet als voorwaarde dat iedere rechtspersoon die met publieke gelden scholen in stand houdt, het interne toezicht op het bestuur goed regelt. Vanaf 1 augustus 2011 zullen alle besturen moeten beschikken over statuten die voldoen aan de nieuwe eisen.

1.3 Organisatiestructuur

Het bestuur van De Schakel hanteert, als lid van de P.O.-raad, de code '**Goed Bestuur**' in het primair onderwijs. Vanuit de code 'goed bestuur' is er scheiding van bestuur en toezicht. In ons geval zijn bestuur en toezicht ondergebracht in één orgaan van het bevoegd gezag. Het dagelijks bestuur (DB) is belast met de uitoefening van het bestuur, terwijl de overige leden zijn belast met de uitoefening van intern toezicht.

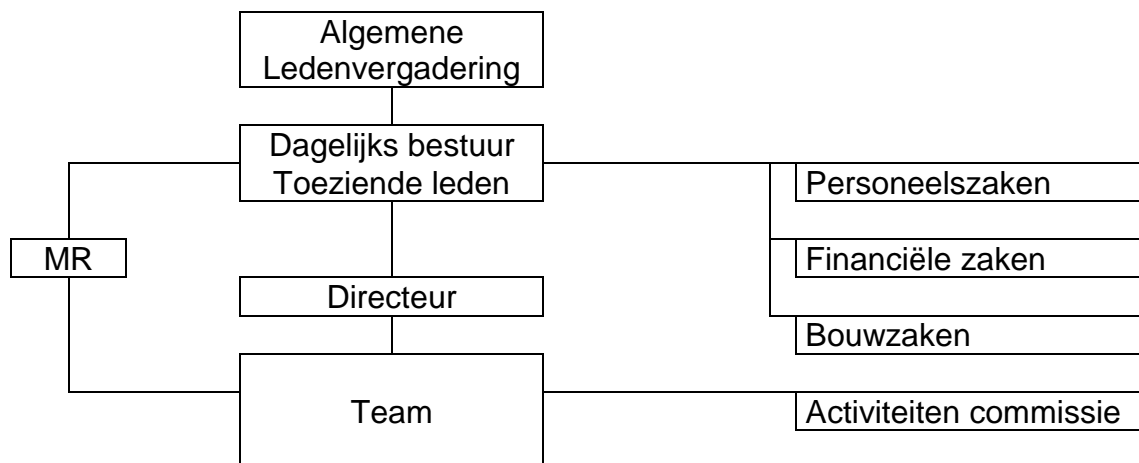
In 2018 was het bestuur als volgt samengesteld:

Dagelijks bestuur:

Naam	Woonplaats	Functie
Mw. C.J. te Velthuis-Altena	Beerzerveld	Secretaresse (postadres)
Dhr. T.D. van Veldhuisen	Bergentheim	Penningmeester
Mw. J.J. Bloemendal	Beerze	Personeel

Toeziethoudende leden van het bestuur:

Naam	Woonplaats	Functie
Mw. B.J. Hagedoorn-Wiarda	Beerze	Voorzitter
Dhr. R.S. Olsman	Mariënberg	Toeziethouder
Dhr. A.R. van den Poll	Mariënberg	Toeziethouder
Vacature		Toeziethouder

De Vereniging met leden, een bevoegd gezag en één basisschool: C.B.S. De Schakel.

De vereniging voor P.C. Basis Onderwijs De Schakel te Beerzerveld bestond in 2007 100 jaar. Dit lustrum was aanleiding om een groots eeuweest te organiseren voor (oud) leden, ouders, kinderen en personeel.

Het bevoegd gezag is werkgever van de leerkrachten, directeur en overig personeel van de school. De gedragscode 'Code Goed Bestuur' vormt de leidraad voor het bestuurlijk handelen, deze wordt jaarlijks geëvalueerd en opnieuw vastgesteld. Het bestuur bestuurt op hoofdlijnen en vergadert maandelijks, met de toezichthouders en de directeur.

De verantwoordelijkheden van de directeur, dhr. W.H. Elferink, zijn vastgelegd in het management statuut. Feitelijk is de directeur belast met de dagelijkse leiding van de school en is hij verantwoordelijk voor vrijwel alle beleidsterreinen:

- Onderwijs & identiteit
- Personeel & organisatie
- Huisvesting
- Communicatie & kwaliteit
- Financiën & beheer.

De ledenvergadering is het hoogste orgaan binnen de organisatie. Verder wordt het beleid van het bestuur en de school getoetst door de MR. Twee keer per jaar vindt er een gepland overleg plaats tussen bestuur en MR.

Uiteraard is het bestaansrecht van de vereniging gegeven in het vertrouwen dat ouders hebben in de school en in de zorg die op de school uitgaat naar de kinderen. De ouders en de kinderen zijn de doelgroep waarop de schoolvereniging zich richt. De ouders stellen het bevoegd gezag samen en laten zich vertegenwoordigen in de MR. Bestuur, toezichthouders en team streven er naar een zo professioneel mogelijke relatie met de ouders te onderhouden.

Het bevoegd gezag is economisch eigenaar van de school en de bijgebouwen alsmede de speeltoestellen en andere terreininrichting op het adres Beerzerhaar 5a te Beerzerveld.

De gemeente Ommen is juridisch eigenaar van de gebouwen. Het bevoegd gezag draagt zorg voor het onderhoud van het schoolgebouw en overige belangen.

1.4 Personeel

Algemeen

Binnen het team van de Schakel werken 6 personeelsleden met lesgevende taken en 1 directeur.

Er zijn geen onderwijsondersteunende personeelsleden werkzaam. De schoonmaak is uitbesteed aan een schoonmaakbedrijf. Alle andere werkzaamheden zijn bij de teamleden ondergebracht.

Er wordt 2 keer in de 3 weken vergaderd. Er wordt onderscheid gemaakt tussen huishoudelijke (op dinsdag) en inhoudelijke (op donderdag) vergaderingen. Gezien de grootte van het team is afgesproken, dat in principe alle personeelsleden aanwezig dienen te zijn.

De directeur voert functionerings-, beoordelings- en POP-gesprekken met alle teamleden. Het bestuur houdt jaarlijks een functionerings-/voortgangsgesprek met de directeur. Het bestuur volgt op basis van managementrapportages het gevoerde beleid.

Enkele cijfers v.w.b. de samenstelling van het team (in een reguliere baan) m.b.t. de leeftijdsopbouw:

	31-12-2017	31-12-2018
Totaal aanwezig OP personeel	7	7
Aantal 25-34 jaar	1	1
Aantal 35-44 jaar	1	1
Aantal 45-54 jaar	4	4
Aantal 55-64 jaar	1	1
Gemiddelde formatie in fte's	4,55	4,76
Percentage mannen	14,29	14,29
Percentage vrouwen	85,71	85,71

In bovenstaande tabel wordt een momentopname geschetst van het aantal personeelsleden. Het grote aantal parttimers baart zorgen. We hebben altijd gestreefd om minimaal 2 fulltime leerkrachten binnen de organisatie te hebben die de continuïteit kunnen waarborgen.

Verzoeken om minder te gaan werken leveren knelpunten op voor wat betreft de bemensing voor de groepen. In principe stellen we dat er niet meer dan twee verschillende leraren voor een groep staan. V.w.b. de samenstelling van het team zien we ook bij ons de landelijke trend, n.l. 1 mannelijke directeur en verder alleen vrouwelijke collega's. In 2018 hebben er geen personeelsmutaties plaatsgevonden.

GGL

	2017	2018
07WZ - CBS "De Schakel"	43,11	43,37

CAO primair onderwijs

In het kader van werkdruk is de notitie 'Werkdruk in het Onderwijs' geschreven. Met instemming van de MR (personeelsdeel) is het budget, € 11.200,- (2018-2019), volledig ingezet om de werkdruk in de groepen 1 t/m 6 te verlagen. Voor de verdere uitwerking verwijzen wij graag naar de genoemde notitie.

Scholing

Er wordt jaarlijks fors geïnvesteerd in scholing van personeel. Deze scholing is zoveel mogelijk afgestemd op de schoolontwikkeling. Daarnaast wordt er geïnvesteerd, om de continuïteit te waarborgen. In 2018 en volgende jaren is de teamscholing gericht op verdere kwaliteitsverbetering en borging van de opbrengsten van ons onderwijs. Dit jaar lagen de accenten van scholing onder meer op de gebied van rekenen (verbetering opbrengsten), de (on)zin van de DMT, inrichting van de 'weekplanner', onderzoekend en ontdekken leren, Kanjertraining, toekomst gericht onderwijs.

Ziekteverzuim

Wij kennen al jaren een zeer laag ziekteverzuim (nihil). Dit is grotendeels te verklaren vanuit een hoge mate van betrokkenheid en verantwoordelijkheidsbesef van de personeelsleden. We zijn ons er echter ook wel van bewust, dat binnen een kleine organisatie waardes zomaar kunnen omslaan.

1.5 Gevoerd onderwijsbeleid

Leerlingenaantallen

	1-10-2017	1-10-2018
07WZ - CBS "De Schakel"	72	70

Op de teldatum 1 oktober 2018 telde De Schakel 70 leerlingen. Ten opzichte van de vorige teldatum is dat een kleine daling.

Ondanks vergrijzing van met name de kern Mariënberg bleef de school groeien tot een leerlingenaantal van 76 (op basis van de teldatum 1-10-2001), verdeeld over 4 groepen. Nadien kregen ook wij te maken met een licht dalende tendens. Ondanks een behoorlijk grootschalige wervingscampagne, stond de 'teller' op de teldatum in 2006 op een dieptepunt van 52 leerlingen. Met dit leerlingenaantal staat tevens de 4-klassige schoolorganisatie onder druk. Nadien is het leerlingenaantal relatief stabiel geweest, het aantal leerlingen schommelde tussen de 54 en 60 leerlingen. In de afgelopen jaren is het leerlingenaantal, tegen de tendens in van aanzienlijke krimp in de regio, aanzienlijk toegenomen. Het lijkt evenwel niet waarschijnlijk dat deze groei zal doorzetten. De uitschieter in 2014 en 2015 (78 leerlingen), is deels te verklaren uit het feit dat we een aanzienlijke toeloop hebben gehad van leerlingen van een andere basisschool en van leerlingen uit de kern Mariënberg. De ontwikkeling van het leerlingenaantal blijft natuurlijk wel een aandachtspunt. We zullen rekening moeten houden met: vergrijzing van de kern Mariënberg, een relatief groot deel gereformeerd vrijgemaakten, urbanisatie (naar Hardenberg) vanwege een verminderde aantrekkelijkheid van de kleine kern (o.a. vanwege genoemde polarisatie en het verdwijnen van voorzieningen).

Daarnaast zijn er ook kansen welke mogelijk leiden tot stabilisering c.q. groei van het leerlingenaantal; nieuwbouw in Mariënberg, ouders die steeds meer gaan 'shoppen' om een geschikte school voor hun kind te vinden, immers de kwaliteit van ons onderwijs staat hoog aangeschreven.

We verwachten voor de langere termijn een stabilisatie rond de 55 – 65 leerlingen. De effecten van de werving zijn niet geheel te overzien. Uit de buurtschappen Beerze en Duffelen en het buitengebied van Beerzerveld hebben diverse gezinnen voor het eerst voor onze school gekozen. Promotie van de school is een aandachtspunt, zowel in Mariënberg als in de regio. Mond-tot-mond reclame lijkt de meest effectieve! Feit is, dat "De Schakel", met kwalitatief hoogwaardig onderwijs, zeer goed staat aangeschreven, hetgeen in 2013 resulteerde in top 3 notering in de provincie Overijssel volgens een onderzoek RTL Nieuws. De Cito-eindscore is al jaren bovengemiddeld (met zelfs scores rond de 540).

Daarnaast profileren wij onze school als een school die duurzaamheid hoog in het vaandel heeft staan. Wij willen kinderen 'opleiden' met een bewust duurzame attitude t.o.v. de natuur en het milieu.

Opmerkelijk is het feit, dat er de laatste jaren een behoorlijke toename is van zorgleerlingen. Deze kinderen proberen we maximale hulp te bieden in relatief kleine groepen. Meerdere leerlingen komen in aanmerking voor een meer individuele begeleiding en intensieve zorg op maat.

Concluderend zien we een duidelijke toename en verdichting van de zorgproblematiek in ons reguliere basisonderwijs, terwijl additionele faciliteiten (rugzakken) achterwege blijven en adequate zorg op maat, binnen het huidige stelsel van Passend Onderwijs, niet als zodanig beleefd wordt. Een dilemma derhalve!

Hieronder is de feitelijke ontwikkeling van het leerlingenaantal, een prognose van het leerlingenaantal en een verwerking van de geschatte instroom van 4-jarigen opgenomen. Deze prognose is gebaseerd op het aantal geboorten in ons voedingsgebied, waarbij de teldatum (1 oktober) steeds uitgangspunt is.

Aantal lln. per gewicht	1-10-12 '12-'13	1-10-13 '13-'14	1-10-14 '14-'15	1-10-15 '15-'16	1-10-16 '16-'17	1-10-17 '17-'18	1-10-18 '18-'19	1-10-19 '19-'20	1-10-20 '20-'21	1-10-21 '21-'22
1,00	47	54	63	65	65	65	63	68	67	64
1,25										
0,30	10	12	13	11	7	7	7	6	5	3
1,20	2	2	2	2	1	0	0	0	0	0
TOTAAL	59	68	78	78	73	72	70	73	70	65

Onderwijskundige zaken

De Schakel is volop bezig met de verdere ontwikkeling van het onderwijsinhoudelijke proces. In het traject van "vakmanschap naar meesterschap", wordt vooral gewerkt aan verdere professionalisering van het personeel. Daarnaast verdienen accenten als de kwaliteitsbewaking, de zorgstructuur, het pedagogisch klimaat, didactisch handelen, het omgaan met verschillen tussen kinderen e.d. onze aandacht.

Ook in 2018 hebben we schoolbreed (ook in groep 1-2) gewerkt aan Techniek, waarbij het stimuleren van een onderzoekende houding centraal staat! Daarnaast staat o.a. duurzaamheid centraal en een verdiepingsscholing m.b.t. de Kanjertraining.

Uiteraard zijn er jaarlijks eveneens investeringen in nieuwe lesmethoden en middelen (zie schoolplan).

M.b.t. passend onderwijs maakt De Schakel deel uit van het Samenwerkingsverband Ommen e.o. (rond de Johan Seckelschool).

Prestatiebox

Schoolbesturen ontvangen, naast de reguliere lumpsumbekostiging, ook een bedrag via de zogenoemde prestatiebox. Het gaat om budgetten cultuureducatie, opbrengstgericht werken, professionaliseren van leraren en het professionaliseren van schoolleiders.

Het geld uit de prestatiebox is bedoeld om investeringen te versterken, te verdiepen en te versnellen.

In 2018 zijn de middelen van de prestatiebox volledig ingezet t.b.v. een scholingstraject rekenen.

Overige scholing waaronder toekomst gericht onderwijs en schoolontwikkeling t.a.v. onderzoeken en ontdekkend leren zijn deels bekostigd uit de budgetten van de prestatiebox.

Samenwerkingsverband Veld, Vaart & Vecht

Wij zijn aangesloten bij het samenwerkingsverband Passend Onderwijs Veld, Vaart & Vecht, afdeling Ommen. Vanuit dit samenwerkingsverband vindt overdracht plaats van zorgmiddelen naar de basisscholen. In ons geval ging dat in 2018 (boekjaar) om € 17.752,25.

Deze middelen worden ingezet ter ondersteuning van leerlingen met een extra onderwijsbehoefte, nascholing van personeel, materiële ondersteuning e.d.

Specifieke uitgaven in dit kader:

- Inzet extra personeel ter ondersteuning van zorgleerlingen in o.a. groep 3/4	€ 9.900,-
- Inzet RT/IB personeel	€ 1.750,-
- Psychologische onderzoeken	€ 1.500,-
- Logopedie in combi met 'Wijs met letters'	€ 1.100,-
Totaal	€ 14.250,-

De overdracht van zorgmiddelen is vooral afhankelijk van de exploitatie van het speciaal onderwijs binnen het samenwerkingsverband. Afhankelijk van het verwijzingspercentage zijn er meer of minder zorgmiddelen beschikbaar voor overdracht. Daaruit vloeit voort, dat de hoogte van de overgedragen zorgmiddelen jaarlijks aanzienlijk kan fluctueren. Daarom zullen wij voorzichtig moeten opereren, waar het gaat om het aangaan van personele verplichtingen in dit kader.

1.6 Huisvesting

Het gebouw

De Schakel is een christelijke basisschool die sinds 1989 in een nieuw onderkomen is gehuisvest. De school is landelijk gelegen in het grensgebied van Beerzerveld (gemeente Ommen) en Mariëberg (gemeente Hardenberg).

Het gebouw is modern en behalve het platte dak, is de afwerking zeer onderhoudsvriendelijk. Uiteraard is er een onderhoudsplan opgesteld, waarin een meerjarenplanning voor de grotere kostenposten is opgenomen. Op dit moment is het gebouw optimaal onderhouden, al zijn er wel een aantal aandachtspunten. Genoemde punten zijn grotendeels gerealiseerd, of opgenomen in de planning voor 2018 en volgende jaren. Er is een nieuw meerjaren onderhoudsplan (2017-2027) opgesteld.

In 2018 zijn een flink aantal zaken aangepakt, waaronder:

- Realisatie nieuwe fietsenstalling (investering van € 34.190,-)
- Nieuwe digitale schoolborden (investering van € 23.240,-).
- Vervanging daglichtkoepels (€ 5.800,-).

In de afgelopen jaren zijn de verwarmingsketels vernieuwd (2005), het platte dak opnieuw 'bekleed' (2007), bouwkundige aanpassingen gedaan m.b.t. personeelskamer & directiekamer (2007), een grootschalige renovatie van het schoolplein incl. parkeerplaatsen en terreinen om de school (2008) en in 2009 is de keuken geheel gerenoveerd.

Bovenstaande aanpassingen zijn deels uit eigen middelen bekostigd. Daarnaast zijn talloze ouders behulpzaam bij het onderhoud van het gebouw en om b.v. het onderhoud van het schoolplein te realiseren.

In 2012 zijn zonnecollectoren geplaatst en een digitaal dashboard is in ontwikkeling.

In 2013 is de dakbedekking van de fietsenstalling vervangen en heeft de bovenbouw een schilderbeurt gehad.

In 2014 is de buitenzijde van de houten bovenbouw gerenoveerd, 4 WTW-units geplaatst en banken en een vlaggenmast geplaatst op het schoolplein.

In 2015 zijn de systeemplafonds vernieuwd, de verwarmings- en ventilatie-installaties zijn opnieuw ingeregeld en geoptimaliseerd, de binnenzijde van het gebouw geschilderd.

In 2016 de daktrimmen en kunststof delen langs de dakrand gerenoveerd, airco-units in team en directiekamer geïnstalleerd en het trappenhuis en de bovenverdieping zijn geschilderd.

In 2017 heeft er uitbreiding van de speeltoestellen met een speel- klauterhuisje plaatsgevonden, alle verlichting is vervangen door LED verlichting, ICT => Serverkast en netwerk (bedraad) vernieuwd en opnieuw ingericht.

1.7 Financiën

Treasuryverslag

De liquide middelen van de Vereniging zijn bij de ABN-AMRO ondergebracht, de overige liquide middelen zijn bij de ING-bank en de Rabobank ondergebracht. Dit zijn Nederlandse banken die voldoen aan de A-rating.

Op de lopende rekening staan voldoende middelen voor de lopende verplichtingen.

De overtollige middelen worden voor een langere termijn weggezet, op zodanige wijze, dat mochten er investeringen gedaan moeten worden, deze middelen beschikbaar zijn.

Zie ook het treasurystatuut, welke is vastgesteld in de bestuursvergadering van 13-02 2017.

Hoofdstuk 2. Financiële informatie

2.1 Gevoerd financieel beleid

Financieel beleid; een terugblik.

De omslag van FBS naar lump-sum is sinds 2006 een feit. Uiteraard hebben wij, als éénpitter, daarop geanticipeerd. In ruim 15 jaar tijd hebben we dusdanige reserves kunnen opbouwen (hoofdzakelijk door werkzaamheden in eigen beheer (ouders) uit te voeren) dat we op verantwoorde wijze, ook onder lump-sum, bestaansrecht hebben. Daarbij hebben we op geen enkele wijze concessies hoeven te doen t.a.v. aanschaf onderwijsleermiddelen, personeel en voorzieningen t.a.v. het gebouw enz.

Concluderend: Mede dankzij onze financiële positie, kunnen we de toekomst met vertrouwen tegemoet zien.

Financieel beleid; het heden.

De penningmeester van het bestuur en de directeur bewaken gedurende het jaar, de financiële positie van de school. In onderling overleg wordt ook financieel beleid voor de komende jaren vastgelegd.

Er wordt gewerkt met een (meerjaren) begroting op school- cq verenigingsniveau.

De schooldirectie is verantwoordelijk voor de schoolbegroting. Voor de aanlevering van de financiële informatie wordt gebruikt gemaakt van de ondersteuning van het administratiekantoor Akorda.

Vanwege de garantstelling van banken, is er m.i.v. 2014 voor gekozen om naast de huidige rekeningen (ING & Rabobank), een extra bankrekening te openen (ABN-AMRO bank).

De schoolvereniging heeft over 2018 een positief exploitatieresultaat gerealiseerd. Dit resultaat is hoger dan begroot en dat is vooral het gevolg van een bijstelling van de bekostigingsbedragen 2017-2018 en 2018-2019 en een ontvangen vergoeding voor werkdrukverlaging van € 155,55 per leerling voor schooljaar 2018-2019.

Financieel beleid; de toekomst.

Een analyse van de huidige financiële situatie leert dat er sprake is van een, naar het oordeel van het bevoegd gezag, gezonde financiële basis voor de toekomst van de school. In het verleden opgebouwde reserves, die op basis van toenmalige wetgeving specifieke doelbestedingen kenden, zijn thans ondergebracht in algemene reserves. Het bestuur streeft er naar deze reserves in beginsel ongemoeid te laten, bijzondere situaties (bijvoorbeeld personeelsmutaties) daargelaten. De opbrengsten van dit vermogen (rente) gebruikt het bevoegd gezag als extra jaarlijkse baten die ten goede komen aan de kinderen van de school. Uiteraard worden de reserves ook aangewend, wanneer er een formatief tekort ontstaat. In het formatieplan zijn bepaalde ambities vastgelegd m.b.t. de formatieve streefrichting en schoolorganisatie.

De inspectie heeft in 2011 onze school aangemerkt als een school met een te hoge kapitalisatiefactor. De inspectie heeft nadien uitgebreid onderzoek gedaan naar de financiële positie van onze school/vereniging.

In de eindrapportage stelt de inspectie als eindconclusie, dat er geen sprake is van een teveel aan middelen.

Hoofdstuk 3. Overige informatievereisten

3.1 Maatschappelijk verantwoord ondernemen

Op dit moment is het bestuur niet in gesprek met andere schoolbesturen, als het gaat om bestuurlijke samenwerking. Wel staat het bestuur open voor toekomstige ontwikkelingen en zij volgt ook de ontwikkelingen in de regio.

Eerdere gesprekken en vergaderingen met 'kleine' besturen in de regio om de krachten te bundelen, zijn op niets uitgelopen. De voornaamste redenen hiervoor liggen in het gegeven, dat tijdsinvestering en opbrengst (win-win situatie) voor ons geen meerwaarde opleverde.

Het bestuur is zich terdege bewust van de risico's die het éénpitterschap met zich meebrengt. Deze liggen vooral binnen de personele sfeer.

In de afweging wegen de voordelen echter vele keren zwaarder dan de nadelen. Hierbij noemen we sleutelbegrippen als: grote ouderbetrokkenheid en oudertevredenheid, korte communicatielijnen, financiële onafhankelijkheid, zeer hoog verantwoordelijkheidsbesef personeel, zeer laag ziekteverzuim, hoogwaardig onderwijs enz. Kortom een ideale leeromgeving waar elk kind tot maximale ontplooiing kan komen.

Natuurlijk zullen we voor- en nadelen met regelmaat moeten 'wegen en (her)ijken', hetgeen ook gebeurt.

Vanuit het verleden en het heden is er hard gewerkt om de school en de omliggende terreinen in topconditie te brengen en te houden. Dit alles is met een minimale financiële inspanning gelukt en daar werken we nog steeds aan. Het behoeft geen betoog, dat kinderen, ouders en personeel zich gelukkig prijzen met deze situatie. Het betekent echter ook, dat er voortdurend nieuwe ontwikkelingen zijn, die ook in de toekomst onze aandacht en inspanning zullen vragen (zie ook de toekomstparagraaf).

Gezien de financiële positie van de vereniging en de school mogen we de toekomst met vertrouwen tegemoet zien. We blijven investeren in het belang van het onderwijs en de aan ons toevertrouwde kinderen.

3.2 Horizontale verantwoording

De vereniging is aangesloten bij Verus en de PO-raad. Periodiek worden bijeenkomsten van beide organisaties bijgewoond.

De vereniging maakt ook onderdeel uit van het samenwerkingsverband (Passend) basisonderwijs regio Ommen. Zowel op directie- als op schoolniveau (IB-netwerk) zijn er goede contacten. Regelmatig is er overleg t.a.v. beleid, inhoud, scholing en actualiteit. Dit jaar en komende jaren staan vooral in het teken om Passend Onderwijs verder vorm te geven.

Verder is er een keer per jaar een overleg met de school voor Voortgezet Onderwijs in de Gemeente Hardenberg. De afstemming tussen basisonderwijs en vervolgonderwijs heeft voor alle betrokkenen meerwaarde.

Op gemeentelijk niveau (gemeente Ommen) zijn er ontwikkelingen gaande. Enige jaren geleden is er een bestuurlijke samenwerking/fusie tot stand gekomen tussen de gemeenten Hardenberg en Ommen. Hiermee moet de overlegstructuur opnieuw zijn beslag krijgen. Blijkbaar is men zoekende naar een geëigende vorm. Onlangs heeft de gemeente Hardenberg echter aangegeven de samenwerking te willen beëindigen (te weinig synergie & win-win). Afgewacht moet worden hoe dit daadwerkelijk uitpakt.

In het Bestuurlijk overleg zitten vertegenwoordigers uit het onderwijs en de gemeente aan de tafel, om beleid en inzet van middelen vorm en inhoud te geven. Daarnaast was er tot voor kort ook een bouwkundig overleg tussen gemeente en verenigingen. Vanwege overheveling van middelen t.a.v. van (buiten)onderhoud van gemeente naar de besturen, is dit overleg niet langer functioneel.

Op schoolniveau is er 2 keer per jaar een bijeenkomst voor alle directeuren in de gemeente Ommen, het zgn. directieberaad. Praktische zaken vinden hier hun weg zoals: afstemming vakantierooster, gezamenlijke aanschaf, afstemming rond SKV enz. In dit directieberaad vindt ook afstemming plaats met de beleidsmedewerker van de gemeente Ommen.

Verder is er 2 keer per jaar op schoolniveau een overleg met de zgn. één-pitters uit de gemeente Hardenberg/Ommen. Behalve praktische zaken, wordt hier (waar mogelijk) ook op onderwijskundig gebied de samenwerking gezocht.

3.3 Bestuurlijke voornemens en reeds genomen besluiten

Het bestuur van de vereniging heeft als uitgangspunt, dat het schoolgebouw aan zowel binnen- als buitenzijde optimaal functioneel en onderhouden dient te zijn. Ook de bijbehorende, omliggende terreinen dragen bij aan functionaliteit en aanzien. Het schoolplein is in 2008 geheel gerenoveerd, maar behoeft een jaarlijks vervolg waar het onderhoud en afwerking betreft.

Onlangs zijn aanzienlijke investering gedaan in o.a. de renovatie van de verdieping en het verbeteren van het binnenklimaat. Daarnaast wordt groot onderhoud aan de binnen en buitenzijde van de school gepleegd: zie ook punt 1.6

In 2017 is een nieuw meerjaren onderhoudsplan opgesteld (M.O.P.) voor de periode 2017-2027.

Om het bovenstaande te realiseren streeft men frequent periodiek onderhoud na.

Investeringsoverzicht 2018:	- Scholing personeel	€ 9.000,-
	- Additionele personele kosten	€ 10.000,-
	- Vervanging fietsenstalling	€ 34.000,-
	- Vervanging digitale schoolborden	€ 23.000,-
	- Vervanging daglichtkoepels	€ 5.800,-
	- Investering nieuwe kopieermachine	€ 3.300,-
	- Vervanging koffieautomaat	€ 2.200,-
	- Schilderwerkzaamheden	€ 1.900,-
en volgende jaren:	- Vervanging zonneschermen (2019)	€ 12.000,-
	- Vervanging inrichting; meubilair, vloeren e.d.	€ 95.000,-
	- Vervanging CV ketels, & verduurzaming	€ 40.000,-
	- Renovatie toiletgroepen	€ 18.000,-

3.4 Toekomstparagraaf

De toekomst betreffende het leerlingenaantal blijft onze aandacht en inspanning vragen.

Gezien de gezonde financiële positie van de vereniging en de kwaliteit van het onderwijs op de Schakel, ziet het bestuur de toekomst echter met vertrouwen tegemoet.

3.5 Risicoparagraaf

Het belangrijkste risico betreft de ontwikkeling van de leerlingaantallen en daarmee de personele bezetting. De verwachting is dat het leerlingenaantal rond het huidige niveau zal stabiliseren.

Gezien het huidige personeelsbestand en ons behoudende beleid van de afgelopen jaren, zullen kleine schommelingen kunnen worden opgevangen vanuit de reserves.

3.6 Bestuursverklaring aanwezigheid en werking van het interne risicobeheersings- en controlesysteem

De interne beheersing van de processen binnen de vereniging is primair een verantwoordelijkheid van het bestuur. Het totale stelsel van functiescheidingen, autorisaties en andere maatregelen en procedures ondersteunt het bestuur bij het beheersen van de processen. Naast de inbedding van interne beheersing vanuit de lijn, vindt monitoring van het niveau van interne beheersing en de naleving ervan vanuit de directie plaats en vanuit het administratiekantoor Akorda, onder meer door het uitvoeren van onderzoeken op de naleving van maatregelen en procedures. Hierdoor kan snel worden ingespeeld op mogelijke overschrijdingen van gedecentraliseerde budgetten.

De penningmeester en de directeur, ondersteund door een adviseur van Akorda bewaken tevens de opvolging van de door de externe accountant, medewerkers van Akorda en eventuele overige partijen gedane aanbevelingen op het gebied van interne beheersing en rapporteert hier twee keer per jaar over.

Het bestuur is van mening dat het gehele stelsel van interne beheersing bijdraagt aan het rechtmatig en doelmatig realiseren van de doelstellingen van de vereniging.

Hoofdstuk 4. Verslag van de toezichthouder

4.1 Algemeen

Het bestuur van De Schakel hanteert, als lid van de P.O.-raad, de code 'Goed Bestuur' in het primair onderwijs. Vanuit de code 'goed bestuur' is er scheiding van bestuur en toezicht. In ons geval zijn bestuur en toezicht ondergebracht in één orgaan van het bevoegd gezag. Kortom: Het bevoegd gezag is belast met de verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van het onderwijs.

In het kader van deze verantwoordelijkheid hebben de toezichthouders met tevredenheid en gepaste trots kennis genomen van de resultaten van het vierjaarlijks onderzoek van de Inspectie van het Onderwijs op 1 november 2018. De Inspectie schrijft in het rapport over het onderzoek *“al jaren achtereen halen de leerlingen hoge resultaten en bij het schoolbezoek hebben we ook gezien dat de leraren goed lesgeven”* en verder schrijft de Inspectie *“De Schakel is ook een veilige school. De leerlingen gaan met plezier naar school en er wordt niet of nauwelijks gepest”*.

Onder het hoofdstuk *“Wat moet beter”* stelt de inspectie dat in de praktijk de uitvoering van beleid en de controle op het beleid te veel door elkaar lopen.

Dit is het klassieke aandachtspunt voor besturen met een zogenaamde one-tier board: een bestuur waarbij het uitvoerende deel van het bestuur samen vergadert met het toezichthoudende deel van het bestuur. Voordeel daarvan is dat iedereen beschikt over dezelfde informatie en direct betrokken is bij de argumenten die leiden tot een besluit. De onafhankelijke toetsing kan dan echter gemakkelijk onder druk komen te staan.

Het bestuur van de school bestaat uit betrokken ouders die deel uitmaken van de dorpsgemeenschap en zich graag op alle mogelijke manieren inzetten voor de school. Het bestuur vindt deze binding met de gemeenschap van het grootste belang en meent dat de keuze voor de one-tier board past bij deze wens tot verbinding met de gemeenschap. Het signaal van de Inspectie heeft er toe geleid dat binnen het bestuur een oriëntatie plaatsvindt over de wijze waarop invulling kan worden gegeven aan de controlerende functie van het bestuur. Daarbij wordt ook de rol van de directeur betrokken aan wie veel taken zijn gemandateerd. Naast het aanbrengen van een duidelijke taakverdeling tussen de bestuurders wordt ook onderzocht op welke wijze de controlerende functie goed kan worden belegd, bijvoorbeeld door een periodieke interne audit op aspecten van goed onderwijs en het daaruit voortvloeiende beleid.

4.2 Scheiding van bestuur en toezicht nader toegelicht

In het najaar van 2018 heeft de inspectie onze organisatie doorgelicht. In het inspectierapport (nov. 2018) laat de inspectie zich zeer lovend uit t.a.v. de onderwijskwaliteit. Daarentegen is de inspectie zeer kritisch over de wijze van scheiding m.b.t. bestuur en toezicht. Op dit moment beraden wij ons, hoe we genoemde scheiding functioneel en transparant gestalte kunnen gaan geven.

4.2.1 De bestuurder:

Om optimaal geïnformeerd te zijn als bestuurder is de schaalgrootte natuurlijk van groot belang. Op een kleine éénpitter als de onze, is de bestuurder veelal ouder en direct betrokken bij datgene wat er op de school speelt.

De volgende informatiebronnen staan de bestuurders ter beschikking:

- Managementrapportages door de directeur;
- Financiële rapportages door de penningmeester;
- Inspectierapporten;
- Informatie uit onderzoeken (b.v. oudertevredenheidsonderzoek);
- Informatie vanuit de MR, vanuit de huisvestingscommissie, uit het schoolbezoek e.d.;
- Informele contacten met o.a. ouders.

Vanuit het bovenstaande komt een informatiestroom op gang m.b.t. de volgende zaken:

- Kwantitatieve cijfers m.b.t. opbrengsten (tussen- en eindopbrengsten), uitstroomgegevens;
- Gegevens t.a.v. begroting, financiële voortgang en resultaat;
- Kwalitatieve informatie t.a.v. verwijsperscentage, passend onderwijs (aanbod, zorg en onderwijsbehoeften);
- Kwaliteit en tevredenheid t.a.v. alle geledingen.
- Data personeelsbeheer (ziekteverzuim, verloop e.d.)

4.2.2 De toezichthouder:

De toezichthouder is er in eerste instantie om toezicht te houden op de kwaliteit van het bestuurlijk handelen en functioneren. Daarnaast houdt de toezichthouder toezicht op rechtmatige en doelmatige besteding van de middelen. De toezichthouder kan dit dankzij het toezichtkader van de inspectie en de verwoorde ambities van de schoolorganisatie.

Ook hier geldt dat toezichthouders van een kleine éénpitter als de onze, veelal direct betrokken zijn als ouder bij datgene wat er op de school speelt.

De volgende informatiebronnen staan de toezichthouders ter beschikking:

- Rapportages vanuit het bestuur;
- Verslaggeving directie en bestuur (o.a. jaarverslag, onderwijskundig jaarverslag, kwartaalcijfers);
- Verslagen MR;
- Inspectierapporten;
- Informatie uit onderzoeken (b.v. oudertevredenheidsonderzoek);
- Gesteldheid van de organisatie (rust, stabiel, kwaliteit, uitstraling).

Vanuit het bovenstaande komt een informatiestroom op gang m.b.t. de volgende zaken:"

- Oordeel inspectie;
- Aantal klachten en de afwikkeling daarvan;
- Kwantitatieve cijfers m.b.t. opbrengsten, uitstroomgegevens;
- Gegevens t.a.v. het financiële resultaat;
- Systeem informatie t.a.v. een systeem voor kwaliteitszorg, O.G.W., passend onderwijs e.d.

4.3 Het controlerend toezicht in 2018:

Het toezicht op het functioneren van de onderwijsinstelling en het schoolbestuur:

Volgens de opgestelde jaarplanning hebben de toezichthouders informatie ontvangen en besproken m.b.t. de onderwijskwaliteit, de financiële situatie en het functioneren van de organisatie.

- Het onderwijskundig jaarverslag met o.a. onderwijsopbrengsten over het schooljaar 2017-2018 is in het najaar van 2018 aangeboden en besproken. Bij deze bespreking is het goed mogelijk voor de toezichthouders om zich een oordeel te vormen over de mate en de kwaliteit van het vervullen van de maatschappelijke functie door de onderwijsorganisatie.

De toezichthouders constateren, dat er in het onderwijsbeleid een ontwikkeling wordt benadrukt richting onderwijsopbrengsten, zowel met betrekking tot leervorderingen als met betrekking tot het bereiken van vormingsdoelen. In de zoektocht naar verdere effectiviteit en verfijning van het onderwijssysteem. Is teambreed het coöperatief leren ingevoerd. Hiermee worden didactische werkvormen geïntegreerd in alle groepen en hierdoor werken leerlingen meer samen. Dit levert een grotere zelfstandigheid en toename van het zelfvertrouwen op. De toezichthouders constateren dat de onderwijsresultaten ruim boven het landelijk gemiddelde liggen.

Het toezicht op de betrokkenheid van de medezeggenschapsorganen:

- Samen met de MR is in 2018 het zgn. privacyreglement afgerond door een werkgroep bestaande uit leden van het bestuur en de MR.
In een gezamenlijke vergadering van MR en bestuur is gesproken over de samenwerking tussen beide geledingen. Deze wordt overigens van beide kanten als positief ervaren.
De grote betrokkenheid van alle geledingen binnen de school is iets om dankbaar voor te zijn.

Het toezicht op de instandhouding:

- De Toezichthouders hebben de begroting 2019-2022 en het jaarverslag 2017 (bestuursverslag en jaarrekening) goedgekeurd.

De toezichthouders in 2018 zijn de volgende leden:

Mevr. B.J. Hagedoorn-Wiarda, voorzitter

Dhr. R.S. Olsman

Dhr. A.R. van den Poll

NB. De toezichthouders, alsmede de bestuursleden, hebben geen vergoeding ontvangen in 2018.

Hoofdstuk 5. Continuïteitsparagraaf

5.1 Algemeen

Vanaf verslagjaar 2013 moet in het jaarverslag een zgn. continuïteitsparagraaf zijn opgenomen. Hiermee moeten de financiële gevolgen van het gevoerde en te voeren beleid inzichtelijk worden gemaakt. Voorts wordt hiermee inzicht gegeven in het exploitatieresultaat en de ontwikkeling van de vermogenspositie.

5.2 Gegevens

5.2.1 Personele bezetting in FTE (stand per 31-12-2018)

Voor dit onderdeel verwijzen wij u graag naar de kengetallen op pagina 16, 17 en 18.

5.3 Overige Rapportages

5.3.1 Rapportage aanwezigheid en werking van het interne risicobeheersings- en controlesysteem:

Voor dit onderdeel verwijzen wij u graag naar hoofdstuk 3.6

5.3.2 Beschrijving van de belangrijkste risico's en onzekerheden:

Voor dit onderdeel verwijzen wij u graag naar hoofdstuk 3.5

5.3.3 Rapportage toezichthouders:

Voor dit onderdeel verwijzen wij u graag naar hoofdstuk 4.

5.4 Overige Informatie

5.4.1 Informatie m.b.t. Toelatingsbeleid:

Voor dit onderdeel verwijzen wij u graag naar onze Schoolgids Algemene Informatie*, hoofdstuk 7.6 (pag. 27)

5.4.2 Informatie m.b.t. de Klachtenprocedure:

Voor dit onderdeel verwijzen wij u graag naar onze Schoolgids Algemene Informatie*, hoofdstuk 7.10 (pag. 30)

5.4.3 Informatie m.b.t. Kwaliteitszorg en actuele ontwikkelingen:

Voor dit onderdeel verwijzen wij u graag naar onze Schoolgids Bijlage 2018-2019*, hoofdstuk 8.4 (pag. 17)

Voor informatie m.b.t. actuele en toekomstige ontwikkelingen verwijzen wij u graag naar het schoolplan 2019-2023, hoofdstuk 2.3 (pag. 5). Omdat dit schoolplan op dit moment herschreven wordt, treft u onze bestuurlijke ambities als bijlage aan.

* → Genoemde documenten zijn te vinden op onze site:
<http://deschakelbeerzerveld.nl/pages/schoolgids.php>

Hoofdstuk 6. Actuele ontwikkelingen

6.1 Algemeen

Vanuit de politiek, wet en regelgeving, zijn er steeds weer nieuwe items die onze aandacht behoeven. Daarbij is de 'roep' om het afleggen van verantwoording meer dan ooit een issue. Daarom hebben we dit hoofdstuk toegevoegd, opdat we hier tegemoet kunnen komen aan het bovengenoemde.

6.2 Te hoge reserves

Steeds vaker dringen kritische geluiden door (leden uit Tweede Kamer) waarin wordt gesuggereerd dat in het onderwijs te hoge reserves worden aangehouden. Uit analyse van de PO-Raad zou blijken, dat 17% van de besturen mogelijk te rijk is en 13% te arm.

Ook in onderwijsland geldt: 'Regeren is vooruit zien'. Huisvesting (onderhoud gebouw), krimp, vaststelling bekostiging achteraf OCW, borging continuïteit e.d. vormen onzekere factoren m.b.t. financiering.

In ons geval hebben we de laatste 25 jaar zeer zorgvuldig begroot en besteed. Daar waar 'winst' te behalen viel, is dat niet nagelaten door b.v. zelfwerkzaamheid, gedegen investeringsbeleid, zorgvuldig personeelsbeleid, gedegen financieel beheer e.d.

Eén en ander heeft geresulteerd in een dusdanige vermogenspositie, dat de toekomst (als zgn. éénpitter), ondanks alle onzekere factoren, met vertrouwen tegemoet kan worden gezien (continuïteit).

6.3 Werkdruk in het Onderwijs

Werkdruk in het Onderwijs is niet iets van de laatste jaren. De problematiek wordt wel steeds nijpender. Het lijkt wel een maatschappelijk gegeven, immers tal van beroepsgroepen klagen hierover.

Uiteindelijk heeft dit geresulteerd in een extra budget/vergoeding (m.i.v. augustus 2018), ter bestrijding van de werkdruk op de werkvloer. In ons geval hebben we de middelen meteen aangewend en ingezet (zie beleidsnotitie 'Werkdruk in het Onderwijs').

De financiële middelen, € 155,55/ II. → € 11.200,- op schoolniveau, hebben geresulteerd in een plan van inzet voor de groepen 1 t/m 6, waarmee een investering van ruim € 19.000,- gemoed is (2018-2019).

In het kort komt het erop neer, dat op woensdag- t/m vrijdagochtend een extra inzet in de groepen wordt gerealiseerd.

De overschrijding van het budget wordt uit eigen middelen gefinancierd.

De eerder genoemde uitwerking 'Beleidsnotitie Werkdruk in het Onderwijs', is goedgekeurd door de MR.

Jaarlijks wordt het plan van inzet geëvalueerd en waar nodig bijgesteld, waarna die wordt aangeboden aan de MR.

6.4 AVG (Privacy)

Per 25 mei 2018 is de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) van kracht en komt de Wet bescherming persoonsgegevens te vervallen. Deze algemeen geldende Europese regelgeving geldt ook voor het onderwijs.

Vanaf dat moment zijn wij bezig om de genoemde regelgeving af te stemmen op onze situatie.

De volgende acties zijn gestart:

- Nulmeting Rein Advocaten & Adviseurs (gereed)
- Aanstelling Functionaris Gegevensbescherming (FG) (gedaan)
- Opstellen Plan van aanpak (gedaan)
- Uitwerken Plan van aanpak (zijn wij mee bezig)

Continuïteitsparagraaf

A1 Kengetallen

31-12-	2018	2019	2020	2021
		<i>prognose</i>	<i>prognose</i>	<i>prognose</i>
Personele bezetting in FTE				
- Bestuur / Management	1,00	1,00	1,00	1,00
- Onderwijzend personeel	3,97	4,00	4,00	4,00
- Ondersteunend personeel	0,00	0,00	0,00	0,00
Leerlingenaantallen	70	69	70	65

De personele bezetting zal de komende jaren weinig verandering tonen i.v.m. het redelijk stabiele leerlingenaantal.

A2 Balans

31-12-	2018	2019	2020	2021
		<i>prognose</i>	<i>prognose</i>	<i>prognose</i>
Vaste activa				
- Immateriële vaste activa	0	0	0	0
- Materiële vaste activa	157.844	217.545	214.345	178.345
- Financiële vaste activa	0	0	0	0
Totaal vaste activa	157.844	217.545	214.345	178.345
- Vorderingen	27.606	28.000	28.000	28.000
- Effecten	0	0	0	0
- Liquide middelen	710.077	689.675	732.725	818.735
Vlottende activa	737.683	717.675	760.725	846.735
Totaal activa	895.527	935.220	975.070	1.025.080
Eigen vermogen				
- Algemene reserve publiek	687.429	716.455	744.455	782.615
- Bestemmingsreserve privaat	103.081	104.030	104.980	105.930
Totaal eigen vermogen	790.510	820.485	849.435	888.545
Voorzieningen	68.620	78.620	88.620	98.620
Langlopende schulden	0	0	0	0
Kortlopende schulden	36.397	36.115	37.015	37.915
Totaal passiva	895.527	935.220	975.070	1.025.080

A2 Staat van baten en lasten

31-12-	2018	2019 <i>prognose</i>	2020 <i>prognose</i>	2021 <i>prognose</i>
- Rijksbijdrage	541.313	549.665	554.205	562.830
- Overige overheidsbijdragen/-subsidies	0	0	0	0
- Overige baten	1.041	1.000	1.000	1.000
Totaal baten	542.354	550.665	555.205	563.830
- Personeelslasten	383.973	396.690	399.005	400.220
- Afschrijvingen	27.495	37.800	40.200	36.000
- Huisvestingslasten	22.316	23.500	23.700	23.900
- Overige lasten	40.288	53.150	53.800	55.050
Totaal lasten	474.072	511.140	516.705	515.170
Saldo baten en lasten	68.282	39.525	38.500	48.660
Saldo financiële bedrijfsvoering	-178	450	450	450
Totaal resultaat	68.104	39.975	38.950	49.110
Hierin begrepen incidentele baten/lasten	0	0	0	0

Voor de Rijksvergoedingen 2019 is 7/12 van 2018-2019 plus 5/12 van 2019-2020 genomen, uitgaande van de teldata 1-10-2017 resp. 1-10-2018 en voor wat betreft het 2019-2020-deel van de (voorlopige) gewogen gemiddelde leeftijd op 30-10-2018 en de vergoedingen zoals ze gelden voor 2018-2019.

B1 Aanwezigheid en werking van het interne risicobeheersings- en controlesysteem

Zie het bestuursverslag.

B2 De belangrijkste risico's en onzekerheden

Zie het bestuursverslag.

B3 Rapportage toezichthoudend orgaan

Zie het bestuursverslag.

<i>Financiële kengetallen</i>	31-12-	2018	2017
Kapitalisatiefactor = (balanstotaal - boekwaarde gebouwen en terreinen) / totaal baten (incl. financiële -)		150%	147%
Solvabiliteit 1 = eigen vermogen / balanstotaal		88%	88%
Solvabiliteit 2 = (eigen vermogen + voorzieningen) / balanstotaal		96%	96%
Rentabiliteit = resultaat / totaal baten (incl. financiële baten -)		12,6%	15,2%
Liquiditeit = vlottende activa / vlottende passiva (<i>current ratio</i>)		20,27	19,65
Liquiditeit = (vlottende activa - voorraden) / vlottende passiva (<i>quick ratio</i>)		20,27	19,65
Weerstandsvermogen = (eigen vermogen - materiële vaste activa) / bijdrage OC en W		117%	116%
Aantal leerlingen per 1 oktober		70	72
Eigen vermogen per leerling	€	11.293	10.033
Bijdrage OC en W per leerling	€	7.733	7.191
Personele lasten per leerling	€	5.485	4.865

De kapitalisatiefactor geeft inzicht in welk percentage van het kapitaal niet of inefficiënt benut wordt.

De commissie Don heeft voor het PO een bovengrens aangegeven variërend van 35 tot 60%, waarbij 35% voor grote instellingen (met meer dan 8 mln jaarlijkse baten) geldt en 60% voor kleine instellingen (d.w.z. instellingen met jaarlijkse baten tot 5 mln).

De solvabiliteit is de mate waarin de organisatie op lange termijn aan haar verplichtingen kan voldoen. Een hoge solvabiliteit (theoretisch maximaal 100%) betekent relatief veel eigen vermogen en relatief weinig vreemd vermogen.

Voorzieningen worden hier bij het eigen vermogen opgeteld omdat ze, hoewel tot het vreemd vermogen behorend, deels een dusdanig "vast" karakter hebben dat ze zonder risico aangewend kunnen worden om aan langere-termijn-verplichtingen te voldoen.

De te hanteren ondergrens voor dit kengetal bedraagt 30%; algemeen beoordeelt men voor het PO een solvabiliteit tussen 40% en 60% als goed.

De rentabiliteit geeft het rendement aan, ofwel de opbrengst in verhouding tot de investering. Een rentabiliteit tussen 0 en 5% wordt in orde geacht (beoordelingskader van de commissie Don).

De liquiditeit is de mate waarin de organisatie op korte termijn aan haar verplichtingen kan voldoen. De commissie Don geeft voor de liquiditeit een ondergrens aan van 0,5 en een bovengrens van 1,5.

Het weerstandsvermogen is het vermogen om ook in ongunstige tijden de activiteiten voort te zetten. Afhankelijk van het risicoprofiel van de organisatie, zou dit kengetal tussen 5 en 20 procent moeten liggen.

JAARREKENING

Balans

(na verwerking resultaat-bestemming)

1 Activa	31-12-2018 EUR	31-12-2017 EUR
1.1 Vaste activa		
1.1.2 Materiële vaste activa	157.844	120.997
<u>Totaal vaste activa</u>	<u>157.844</u>	<u>120.997</u>
1.2 Vlottende activa		
1.2.2 Vorderingen	27.606	27.256
1.2.4 Liquide middelen	710.077	669.713
<u>Totaal vlottende activa</u>	<u>737.683</u>	<u>696.969</u>
<u>Balanstotaal</u>	<u>895.527</u>	<u>817.966</u>
2 Passiva	31-12-2018 EUR	31-12-2017 EUR
2.1 Eigen vermogen	790.510	722.406
2.2 Voorzieningen	68.620	60.082
2.4 Kortlopende schulden	36.397	35.478
<u>Balanstotaal</u>	<u>895.527</u>	<u>817.966</u>

Staat van baten en lasten 2018

	2018 EUR	Begroting 2018 EUR	2017 EUR
3 Baten			
3.1 Rijksbijdragen	541.313	504.053	517.746
3.2 Overige overheidsbijdragen	0	0	0
3.5 Overige baten	<u>1.041</u>	<u>1.000</u>	<u>3.432</u>
<u>Totaal baten</u>	<u>542.354</u>	<u>505.053</u>	<u>521.178</u>
4 Lasten			
4.1 Personele lasten	383.973	357.457	350.283
4.2 Afschrijvingen	27.495	29.500	22.847
4.3 Huisvestingslasten	22.316	22.750	24.393
4.4 Overige lasten	<u>40.288</u>	<u>50.650</u>	<u>44.607</u>
<u>Totaal lasten</u>	<u>474.072</u>	<u>460.357</u>	<u>442.130</u>
<u>Saldo baten en lasten</u>	<u>68.282</u>	<u>44.696</u>	<u>79.048</u>
6 Financiële baten en lasten	-178	950	377
<u>Resultaat</u>	<u>68.104</u>	<u>45.646</u>	<u>79.425</u>

Kasstroomoverzicht 2018

	2018 EUR	2017 EUR
Saldo baten en lasten	68.282	79.048
Overige mutaties eigen vermogen	0	0
Aanpassing voor:		
Afschrijvingen	27.495	22.847
Mutaties voorzieningen	8.538	5.688
Veranderingen in vlottende middelen:		
- Vorderingen	870	362
- Schulden	919	2.242
Totaal kasstroom uit bedrijfsoperaties	104.364	109.463
Ontvangen interest	342	1.238
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten	104.706	110.701
Investeringsactiviteiten		
Investeringen in materiële vaste activa	64.342	37.948
Desinvesteringen in materiële vaste activa	0	0
Investeringen in financiële vaste activa	0	0
Desinvesteringen in financiële vaste activa	0	0
Overige mutatie in financiële vaste activa	0	0
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	-64.342	-37.948
Nieuw opgenomen lening	0	0
Aflossing langlopende schulden	0	0
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	0	0
<u>Mutatie liquide middelen</u>	<u>40.364</u>	<u>72.753</u>
Beginstand liquide middelen	669.713	596.960
Mutatie liquide middelen	<u>40.364</u>	<u>72.753</u>
<u>Eindstand liquide middelen</u>	<u>710.077</u>	<u>669.713</u>

Grondslagen

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek en de Regeling jaarverslaggeving Onderwijs, waaronder de RJ 660.

De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Voor zover niet anders is vermeld, zijn activa en passiva opgenomen voor de nominale waarde.

De genoemde bedragen zijn, voor zover niet anders vermeld, opgenomen in euro's.

Vergelijkende cijfers

Indien het voor het vereiste inzicht noodzakelijk is, zijn vergelijkende cijfers geherrubriceerd.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode.

Schattingen

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt het bestuur van CBS De Schakel zich verschillende oordelen en schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningposten.

Financiële instrumenten

Alle in de balans opgenomen financiële instrumenten zijn gewaardeerd tegen de (geamortiseerde) kostprijs.

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs plus bijkomende kosten minus ontvangen subsidie, onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de geschatte economische levensduur, rekening houdend met de restwaarde.

De activeringsgrens per economische eenheid bedraagt € 2.000,-- .
Afschrijving start op de dag van ingebruikname.

De afschrijvingstermijnen bedragen:

Aanpassingen/onderhoud gebouwen	10 of 20 jaar
Meubilair	15 jaar
ICT	5 jaar
ICT netwerken	5 jaar
Leermiddelen	8 jaar
Overige materiële vaste activa	5 of 10 jaar

Op terreinen wordt niet afgeschreven.

Met op balansdatum verwachte bijzondere waardeverminderingen wordt rekening gehouden.

Schoolgebouwen, waarvan het juridisch eigendom berust bij de vereniging en het economisch eigendom bij de gemeente, zijn niet in de balans opgenomen.

Verwerking onderhoudslasten

Voor groot onderhoud wordt de componenten-benadering toegepast; dit wil zeggen dat onderhoudscomponenten worden geactiveerd en afgeschreven.

Vorderingen

Vorderingen en overlopende activa worden bij de eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en de geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde.

De vorderingen en overlopende activa hebben een looptijd korter dan een jaar, tenzij dit bij de toelichting op de balans anders is aangegeven.

Noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Algemene reserve publiek

Deze post betreft de niet-gebonden reserve die voortkomt uit de door (semi) overheidsinstellingen gefinancierde activiteiten.

Bestemmingsreserve privaat

Dit betreft het vrij besteedbaar vermogen dat is gevormd vanuit privaatrechtelijke middelen en en activiteiten. Het resultaat komt als volgt tot stand:
naar rato van het deel dat de private reserve aan het begin van het verslagjaar uitmaakt van het totale eigen vermogen, worden de financiële baten/lasten aan deze private reserve toegevoegd.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor concrete, specifieke risico's en verplichtingen die op de balansdatum bestaan en waarvan de omvang op betrouwbare wijze kan worden geschat. Voorzieningen worden gewaardeerd tegen contante waarde.

Voorziening jubileumgratificaties

De lasten voor jubileumgratificaties worden toegerekend aan de periode waarin de rechten daarvoor worden opgebouwd. De voorziening is berekend door per personeelslid de contante waarde van de verwachte kosten voor jubileumgratificaties te schatten, rekening houdend met een blijfkans. Voor verslagjaar 2018 wordt uitgegaan van een pensioenleeftijd van 65 jaar. Gezien de blijvend lage rentestand is de disconteringsvoet voor het contant maken van de verwachte kosten met ingang van boekjaar 2018 verlaagd van 2,5% naar 1%.

Voorziening spaarverlof

De voorziening spaarverlof is bepaald op basis van het aantal gespaarde uren verrekend naar FTE en de geldende GPL (gemiddelde personeelslast) van het boekjaar.

Voorziening duurzame inzetbaarheid

In de nieuwe cao PO 2016-2017 zijn afspraken gemaakt over duurzame inzetbaarheid. Deze afspraken bieden werknemers vanaf 57 jaar de mogelijkheid te sparen voor ouderverlof. Daartoe moeten zij tijdig een plan indienen, waarin aangegeven wordt hoe de verlofuren in de komende 5 jaren zullen worden ingezet.

De basis voor bepaling van de hoogte van de voorziening duurzame inzetbaarheid is het aantal uren dat de werknemer op basis van dit plan heeft gespaard (en niet heeft opgenomen), vermenigvuldigd met de loonkosten per uur. Vervolgens is er een correctie voor:

- eigen bijdrage van de werknemer
- de kans dat de gespaarde uren daadwerkelijk zullen worden opgenomen in de komende 5 jaren
- discontering, d.w.z. dat gecorrigeerd moet worden voor het feit dat een nominaal bedrag in volgende jaren een andere waarde zal hebben; dit hoeft echter alleen indien dit van materieel belang is.

Pensioenen

Voor de medewerkers van de organisatie is een pensioenregeling getroffen, welke is ondergebracht bij het ABP. De dekkingsgraad van het pensioenfonds bedroeg ultimo 2018 97%. Deze pensioenregeling wordt in de jaarrekening verwerkt als toegezegde bijdrageregeling. Dit betekent dat de over het boekjaar verschuldigde premies als kosten worden verantwoord. Behalve de betaling van de premies heeft de organisatie geen verplichtingen uit hoofde van deze pensioenregeling. De risico's van loonontwikkeling, prijsindexatie en beleggingsrendement op het fondsvermogen zullen mogelijk leiden tot toekomstige aanpassingen in de jaarlijkse bijdrage aan het pensioenfonds. Informatie over eventuele tekorten en de gevolgen hiervan voor de pensioenpremie's in toekomstige jaren is niet beschikbaar.

Grondslagen voor bepaling van het resultaat

Algemeen

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op de balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Toelichting op de onderscheiden posten van de balans

1 Activa

1.1.2 Materiële vaste activa

	Verkrijgings- prijs 1-1-2018	Cumulatieve afschrijvingen 1-1-2018	Boekwaarde 1-1-2018	Investerings 2018	Desinvestering 2018	Afschrijvingen 2018
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
1.1.2.1 Gebouwen	76.696	24.659	52.037	39.391	0	8.526
1.1.2.3 Inventaris en apparatuur	92.411	43.661	48.750	22.773	2.541	13.669
1.1.2.4 Overige materiële activa	27.227	7.017	20.210	2.178	0	2.759

Materiële vaste activa

	196.334	75.337	120.997	64.342	2.541	24.954
--	---------	--------	---------	--------	-------	--------

	Verkrijgings- prijs 31-12-2018	Cumulatieve afschrijvingen 31-12-2018	Boekwaarde 31-12-2018	Desinvest. Verkrijgings- prijs	Desinvestering Cumulatieve afschrijving
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
1.1.2.1 Gebouwen	116.088	33.186	82.902	0	0
1.1.2.3 Inventaris en apparatuur	95.661	40.349	55.313	19.523	16.982
1.1.2.4 Overige materiële activa	29.405	9.776	19.629	0	0

Materiële vaste activa

	241.154	83.311	157.844
--	---------	--------	---------

De investeringen betroffen voor onderhoud vervanging van 4 lichtkoepels en de vervanging van de fietsenberging.

De investering ICT betrof de aanschaf van 4 touchscreens.

De desinvestering betrof opschonen van de materiële vaste activa en versneld afschrijven op de copier.

31-12-2018	31-12-2017	toe-/afname
157.844	120.997	30,5%

1.2.2 Vorderingen

	31-12-2018 EUR	31-12-2017 EUR
1.2.2.2 Vorderingen op OCW	24.350	24.558
1.2.2.10 Overige vorderingen	2.324	1.759
1.2.2.12 Vooruitbetaalde kosten	676	163
1.2.2.14 Te ontvangen interest	256	776
	<hr/>	<hr/>
Totaal vorderingen	<u>27.606</u>	<u>27.256</u>

Specificatie

1.2.2.2 <i>Personele vergoeding regulier</i>	24.865	23.552
<i>Bekostiging prestatiebox</i>	-515	1.006
<i>Totaal kortlopende vorderingen op OC en W</i>	<u>24.350</u>	<u>24.558</u>

De kortlopende vordering op OC en W betreft het betaalritme-verschil.

31-12-2018	31-12-2017	toe-/afname
27.606	27.256	1,3%

1.2.4 Liquide middelen

	31-12-2018 EUR	31-12-2017 EUR
1.2.4.1 Kasmiddelen	459	397
1.2.4.2 Tegoeden op bankrekeningen	709.618	669.316
	<hr/>	<hr/>
Totaal liquide middelen	<u>710.077</u>	<u>669.713</u>

31-12-2018	31-12-2017	toe-/afname
710.077	669.713	6,0%

2 Passiva

2.1 Eigen vermogen

	Saldo 1-1-2018 EUR	Bestemming resultaat EUR	Overige mutaties EUR	Saldo 31-12-2018 EUR
2.1.1.1 Algemene reserve publiek	620.181	67.248	0	687.429
2.1.1.3 Bestemmingsreserves privaat	102.225	856	0	103.081
Totaal eigen vermogen	722.406	68.104	0	790.510

Specificatie bestemmingsreserves/-fondsen

	Saldo 1-1-2018 EUR	Bestemming resultaat EUR	Overige mutaties EUR	Saldo 31-12-2018 EUR
<i>Bestemmingsreserves privaat</i>				
<i>Private reserve</i>	102.225	856	0	103.081
<i>Totaal bestemmingsreserves privaat</i>	102.225	856	0	103.081

31-12-2018	31-12-2017	toe-/afname
790.510	722.406	9,4%

2.2 Voorzieningen

	Saldo 1-1-2018 EUR	Dotaties 2018 EUR	Onttrekkingen 2018 EUR	Vrijval 2018 EUR	Saldo 31-12-2018 EUR
2.2.1 <u>Personeelsvoorzieningen</u>					
2.2.1.1 Duurzame inzetbaarheid	18.002	5.899	0	0	23.901
2.2.1.2 Verlofsparen	35.520	962	0	0	36.482
2.2.1.4 Jubileumvoorziening	6.560	1.677	0	0	8.237
	60.082	8.538	0	0	68.620
Totaal voorzieningen	60.082	8.538	0	0	68.620

	Kortlopend deel < 1 jaar	Langlopend deel	
		van 1 t/m 5 jaar	langer dan 5 jaar
Duurzame inzetbaarheid	0	23.901	0
Verlofsparen	0	36.482	0
Jubileumvoorziening	4.404	0	3.833

31-12-2018	31-12-2017	toe-/afname
68.620	60.082	14,2%

2.4 Kortlopende schulden

	31-12-2018 EUR	31-12-2017 EUR
2.4.8 Crediteuren	2.760	4.966
2.4.9 Belastingen en premies sociale verzekeringen	16.045	13.333
2.4.10 Schulden terzake pensioenen	4.321	3.979
2.4.17 Vakantiegeld en vakantiedagen	11.794	11.212
2.4.18 Te betalen interest	66	58
2.4.19 Overige overlopende passiva	1.411	1.930
	<hr/>	<hr/>
Totaal kortlopende schulden	36.397	35.478

Met betrekking tot de kortlopende schulden per 31 december zijn geen zekerheden gesteld.

31-12-2018	31-12-2017	toe-/afname
36.397	35.478	2,6%

Geormerkte - en overige doelsubsidies OCW

G1 Verantwoording van subsidies zonder verrekeningsclausule (beknopt)

Omschrijving	Toewijzing		Bedrag van toewijzing EUR	Ontvangen t/m verslagjaar EUR	De prestatie is ultimo verslagjaar conform de subsidiebeschikking	
	Kenmerk	Datum			geheel uitgevoerd en afgerond	nog niet geheel afgerond
			0	0	☐	☐
			0	0	☐	☐
Totaal			0	0		

(Aankruisen wat van toepassing is)

G1 Verantwoording van subsidies zonder verrekeningsclausule (uitgebreid)

Aflopend per ultimo verslagjaar

Omschrijving	Kenmerk toewijzing	Datum toewijzing	Bedrag van toewijzing EUR	Ontvangen t/m 2017 EUR	Lasten t/m 2017 EUR	Stand 1-1- 2018 EUR	Ontvangen in 2018 EUR	Lasten in 2018 EUR	Vrijval / Niet bested 2018 EUR	Stand 31-12-2018 EUR	Prestatie afgerond (j/n)
			0	0	0	0	0	0	0	0	0
			0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal aflopend			0	0	0	0	0	0	0	0	0

G2A Verantwoording van subsidies met verrekeningsclausule - aflopend uitimo 2018

Omschrijving	Kenmerk toewijzing	Datum toewijzing	Bedrag van toewijzing EUR	Ontvangen t/m 2017 EUR	Lasten t/m 2017 EUR	Stand 1-1- 2018 EUR	Ontvangen in 2018 EUR	Lasten in 2018 EUR	Te verrekenen 31-12-2018 EUR
			0	0	0	0	0	0	0
			0	0	0	0	0	0	0
Totaal aflopend			0	0	0	0	0	0	0

G2B Verantwoording van subsidies met verrekeningsclausule - doorlopend na 2018

Omschrijving	Kenmerk toewijzing	Datum toewijzing	Bedrag van toewijzing EUR	Ontvangen t/m 2017 EUR	Lasten t/m 2017 EUR	Stand 1-1- 2018 EUR	Ontvangen in 2018 EUR	Lasten in 2018 EUR	Stand 31-12- 2018 EUR	Saldo nog te besteden EUR
			0	0	0	0	0	0	0	0
			0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal doorlopend			0	0	0	0	0	0	0	0

Niet uit de balans blijkende verplichtingen

De vereniging heeft voor kopieerwerk een contract afgesloten over de afname van diensten en levering. Het betreft de volgende verplichting:

kopieerwerk	Toshiba	65,40	p/maand	einde looptijd	1-2-2024
-------------	---------	-------	---------	----------------	----------

Overzicht verbonden partijen

Naam:	Samenwerkingsverband Veld, Vaart en Vecht PO 23-04
Juridische vorm:	Vereniging
Statutaire zetel:	Gemeente Hardenberg
Code activiteiten:	4

Toelichting op de onderscheiden posten van de staat van baten en lasten

3 Baten

3.1 Rijksbijdragen

	2018 EUR	2017 EUR
3.1.1.1 Bijdrage OCW	524.470	500.769
3.1.2.1 Overige subsidies OCW	0	0
3.1.3.3 Ontvangen doorbetalingen Rijksbijdragen SWV	16.843	16.977
Totaal Rijksbijdragen	541.313	517.746

31-12-2018	31-12-2017	toe-/afname
541.313	517.746	4,6%

3.2 Bijdragen / subsidies overige overheden

	2018 EUR	2017 EUR
3.2.2 Overige overheidsbijdragen en -subsidies	0	0
Totaal bijdragen / subs overige overheden	0	0

Specificatie

3.2.2.2 <i>Gemeentelijke en GR-bijdragen en -subsidies</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Overige overheidsbijdragen en -subsidies</i>	<i>0</i>	<i>0</i>

31-12-2018	31-12-2017	toe-/afname
0	0	

3.5 Overige baten

	2018 EUR	2017 EUR
3.5.5 Ouderbijdragen	1.012	903
3.5.10 Overige	29	2.529
Totaal overige baten	1.041	3.432

Specificatie

3.5.10 <i>Diversen</i>	<i>29</i>	<i>2.529</i>
<i>Totaal overige baten, overig</i>	<i>29</i>	<i>2.529</i>

31-12-2018	31-12-2017	toe-/afname
1.041	3.432	-69,7%

4 Lasten

4.1 Personeelslasten

	2018 EUR	2017 EUR
4.1.1 Lonen, salarissen, sociale- en pensioenlasten	364.391	329.617
4.1.2 Overige personele lasten	24.729	21.157
4.1.3 Af: Ontvangen vergoedingen	5.147	491
	<hr/>	<hr/>
Totaal personeelslasten	383.973	350.283
<i>Specificatie</i>		
4.1.1.1 Lonen en salarissen	268.353	246.757
4.1.1.2 Sociale lasten	37.100	32.948
4.1.1.3 Premies Participatiefonds	12.243	8.691
4.1.1.4 Premies Vervangingsfonds	10.593	6.614
4.1.1.5 Pensioenlasten	36.102	34.607
<u>Lonen, salarissen, sociale- en pensioenlasten</u>	<u>364.391</u>	<u>329.617</u>
4.1.2.1 Dotaties personele voorzieningen	8.538	8.641
4.1.2.2 Lasten personeel niet in loondienst	0	0
4.1.2.3 Dienstreizen onbelast	816	1.468
4.1.2.3 Vrijwilligersvergoeding	1.505	1.640
4.1.2.3 Nascholing	10.664	6.089
4.1.2.3 Bedrijfsgezondheidszorg	0	365
4.1.2.3 WKR vrije ruimte	1.293	1.694
4.1.2.3 Overig	1.913	1.260
4.1.2.3 <u>Overige personele lasten</u>	<u>16.191</u>	<u>12.516</u>
<u>Overige personele lasten</u>	<u>24.729</u>	<u>21.157</u>
4.1.3.1 Ontvangen vergoedingen Participatiefonds	0	0
4.1.3.2 Ontvangen vergoedingen Vervangingsfondsfonds	587	669
4.1.3.3 Overige uitkeringen die personeelslasten verminderen	4.560	-178
<u>Ontvangen vergoedingen</u>	<u>5.147</u>	<u>491</u>
Gemiddeld aantal fte's	4,76	4,55

31-12-2018	31-12-2017	toe-/afname
383.973	350.283	9,6%

4.1B Bezoldiging (gewezen) topfunctionarissen

Zie volgende pagina.

Wet Normering bezoldiging topfunctionarissen (WNT)

Voor onze vereniging geldt een bezoldigingsmaximum van € 111.000
o.b.v. de volgende complexiteitspunten:

criterium	aantal punten
driejaarsgemiddelde totale baten	2
driejaarsgemiddelde aantal leerlingen	1
gewogen aantal onderwijssectoren	1
totaal aantal complexiteitspunten	4

Leidinggevend topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling of gewezen topfunctionarissen

1 Naam: Dhr. W.H. Elferink
Gewezen topfunctionaris (j/n): nee

	2018	2017
Dienstbetrekking (j/n):	ja	ja
Functie:	directeur	
Aanvang functie (in verslagjaar):	1-jan	1-jan
Einde functie (in verslagjaar):	31-dec	31-dec
Taakomvang:	1,00	1,00
Beloning + belastbare onkostenvergoeding:	69.990	68.584
Beloning betaalbaar op termijn:	10.054	10.443
Onverschuldigde betaling bezoldiging:	0	0
Totale bezoldiging:	80.044	79.027
Afwijkend bedrag WNT-maximum:	0	0
Individueel WNT-maximum:	111.000	107.000
Motivering en toelichting ingeval van overschrijding bezoldigingsnorm:		
Overeengekomen uitkering wegens beëindiging dienstverband:		
Onverschuldiging betaalde ontslaguitkering:		
Totaal uitkering wegens beëindiging dienstverband:	0	
Uitkering betaald in het verslagjaar:		
Individueel WNT-maximum ontslaguitkering:		
Voorgaande functie:		
Jaar einde dienstverband (JJJJ):		
Motivering en toelichting ingeval van overschrijding ontslaguitkeringsnorm:		

Toezichthoudend topfunctionarissen

1 Naam: Mw. B.J. Hagedoorn-Wiarda

	2018	2017
Functiecategorie:	voorzitter	
Aanvang functie (in verslagjaar):	1-jan	19-mei
Einde functie (in verslagjaar):	31-dec	31-dec
Beloning + belastbare onkostenvergoeding:	0	0
Beloning betaalbaar op termijn:	0	0
Onverschuldigde betaling:	0	0
Totale bezoldiging:	0	0
Afwijkend bedrag WNT-maximum:		
Individueel WNT-maximum:		
Motivering en toelichting ingeval van overschrijding bezoldigingsnorm:		
Overeengekomen uitkering wegens beëindiging dienstverband:		
Onverschuldiging betaalde ontslaguitkering:		
Totaal uitkering wegens beëindiging dienstverband:	0	
Uitkering betaald in het verslagjaar:		
Individueel WNT-maximum ontslaguitkering:		
Voorgaande functie:		
Jaar einde dienstverband (JJJJ):		
Motivering en toelichting ingeval van overschrijding ontslaguitkeringsnorm:		

2 Naam: Mw. C.J. te Velthuis-Altana

	2018	2017
Functiecategorie:	secretaris	
Aanvang functie (in verslagjaar):	1-jan	1-jan
Einde functie (in verslagjaar):	31-dec	31-dec
Beloning + belastbare onkostenvergoeding:	0	0
Beloning betaalbaar op termijn:	0	0
Onverschuldigde betaling:	0	
Totale bezoldiging:	0	0
Afwijkend bedrag WNT-maximum:		
Individueel WNT-maximum:		
Motivering en toelichting ingeval van overschrijding bezoldigingsnorm:		
Overeengekomen uitkering wegens Onverschuldiging betaalde ontslaguitkering:		
Totaal uitkering wegens beëindiging dienstverband:	0	
Uitkering betaald in het verslagjaar:		
Individueel WNT-maximum ontslaguitkering:		
Voorgaande functie:		
Jaar einde dienstverband (JJJJ):		
Motivering en toelichting ingeval van overschrijding ontslaguitkeringsnorm:		

3 Naam: Dhr. T.D. van Veldhuisen

	2018	2017
Functiecategorie:	penningmeester	
Aanvang functie (in verslagjaar):	1-jan	1-jan
Einde functie (in verslagjaar):	31-dec	31-dec
Beloning + belastbare onkostenvergoeding:	0	0
Beloning betaalbaar op termijn:	0	0
Onverschuldigde betaling:	0	
Totale bezoldiging:	0	0
Afwijkend bedrag WNT-maximum:		
Individueel WNT-maximum:		
Motivering en toelichting ingeval van overschrijding bezoldigingsnorm:		
Overeengekomen uitkering wegens beëindiging dienstverband:		
Onverschuldiging betaalde ontslaguitkering:		
Totaal uitkering wegens beëindiging dienstverband:	0	
Uitkering betaald in het verslagjaar:		
Individueel WNT-maximum ontslaguitkering:		
Voorgaande functie:		
Jaar einde dienstverband (JJJJ):		
Motivering en toelichting ingeval van overschrijding ontslaguitkeringsnorm:		

4 Naam: Mw. J.J. Bloemendal

	2018	2017
Functiecategorie:	algemeen lid	
Aanvang functie (in verslagjaar):	1-jan	1-jan
Einde functie (in verslagjaar):	31-dec	31-dec
Beloning + belastbare onkostenvergoeding:	0	0
Beloning betaalbaar op termijn:	0	0
Onverschuldigde betaling:	0	
Totale bezoldiging:	0	0
Afwijkend bedrag WNT-maximum:		
Individueel WNT-maximum:		
Motivering en toelichting ingeval van overschrijding bezoldigingsnorm:		
Overeengekomen uitkering wegens beëindiging dienstverband:		
Onverschuldiging betaalde ontslaguitkering:		
Totaal uitkering wegens beëindiging dienstverband:	0	
Uitkering betaald in het verslagjaar:		
Individueel WNT-maximum ontslaguitkering:		
Voorgaande functie:		
Jaar einde dienstverband (JJJJ):		
Motivering en toelichting ingeval van overschrijding ontslaguitkeringsnorm:		

5 Naam: Dhr. R.S. Olsman

	2018	2017
Functiecategorie:	algemeen lid	
Aanvang functie (in verslagjaar):	1-jan	1-jan
Einde functie (in verslagjaar):	31-dec	31-dec
Beloning + belastbare onkostenvergoeding:	0	0
Beloning betaalbaar op termijn:	0	0
Onverschuldigde betaling:	0	
Totale bezoldiging:	0	0
Afwijkend bedrag WNT-maximum:		
Individueel WNT-maximum:		
Motivering en toelichting ingeval van overschrijding bezoldigingsnorm:		
Overeengekomen uitkering wegens beëindiging dienstverband:		
Onverschuldiging betaalde ontsluitkering:		
Totaal uitkering wegens beëindiging dienstverband:	0	
Uitkering betaald in het verslagjaar:		
Individueel WNT-maximum ontsluitkering:		
Voorgaande functie:		
Jaar einde dienstverband (JJJJ):		
Motivering en toelichting ingeval van overschrijding ontsluitkeringsnorm:		

6 Naam: Dhr. A.R. van den Poll

	2018	2017
Functiecategorie:	algemeen lid	
Aanvang functie (in verslagjaar):	1-jan	1-jan
Einde functie (in verslagjaar):	31-dec	31-dec
Beloning + belastbare onkostenvergoeding:	0	0
Beloning betaalbaar op termijn:	0	0
Onverschuldigde betaling:	0	
Totale bezoldiging:	0	0
Afwijkend bedrag WNT-maximum:		
Individueel WNT-maximum:		
Motivering en toelichting ingeval van overschrijding bezoldigingsnorm:		
Overeengekomen uitkering wegens beëindiging dienstverband:		
Onverschuldiging betaalde ontsluitkering:		
Totaal uitkering wegens beëindiging dienstverband:	0	
Uitkering betaald in het verslagjaar:		
Individueel WNT-maximum ontsluitkering:		
Voorgaande functie:		
Jaar einde dienstverband (JJJJ):		
Motivering en toelichting ingeval van overschrijding ontsluitkeringsnorm:		

7 Naam: Mw. G. Wolters-Jaspers

	2018	2017
Functiecategorie:	algemeen lid	
Aanvang functie (in verslagjaar):	1-jun	
Einde functie (in verslagjaar):	31-dec	
Beloning + belastbare onkostenvergoeding:	0	
Beloning betaalbaar op termijn:	0	
Onverschuldigde betaling:	0	
Totale bezoldiging:	0	
Afwijkend bedrag WNT-maximum:		
Individueel WNT-maximum:		
Motivering en toelichting ingeval van overschrijding bezoldigingsnorm:		
Overeengekomen uitkering wegens beëindiging dienstverband:		
Onverschuldiging betaalde ontsluitkering:		
Totaal uitkering wegens beëindiging dienstverband:	0	
Uitkering betaald in het verslagjaar:		
Individueel WNT-maximum ontsluitkering:		
Voorgaande functie:		
Jaar einde dienstverband (JJJJ):		
Motivering en toelichting ingeval van overschrijding ontsluitkeringsnorm:		

4.2 Afschrijvingen

	2018 EUR	2017 EUR
4.2.2 Materiële vaste activa	24.954	22.847
Boekverlies desinvesteringen	2.541	0
	<u>27.495</u>	<u>22.847</u>

31-12-2018	31-12-2017	toe-/afname
24.954	22.847	9,2%

4.3 Huisvestingslasten

	2018 EUR	2017 EUR
4.3.3 Onderhoudslasten (klein onderhoud)	4.692	7.317
4.3.4 Energie en water	3.646	4.054
4.3.5 Schoonmaakkosten	10.297	10.976
4.3.6 Belastingen en heffingen	710	734
4.3.8 Overige huisvestingslasten	2.971	1.312
	<u>22.316</u>	<u>24.393</u>

31-12-2018	31-12-2017	toe-/afname
22.316	24.393	-8,5%

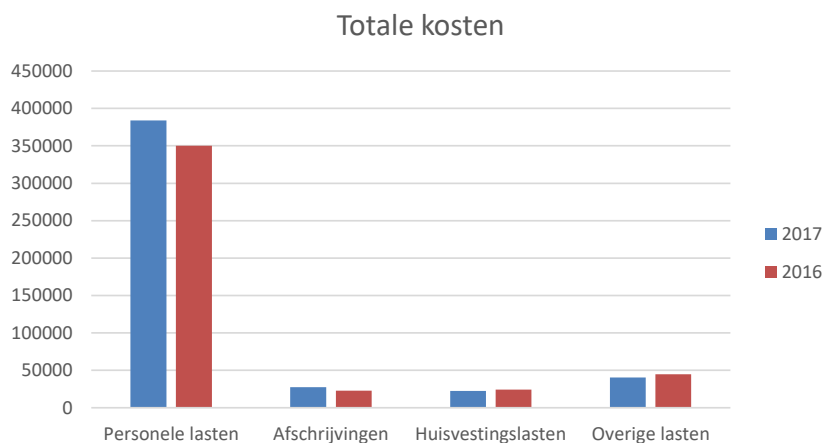
4.4 Overige lasten

	2018 EUR	2017 EUR
4.4.1 Administratie- en beheerslasten	11.482	10.728
4.4.2 Inventaris en apparatuur	10.812	14.921
4.4.3 Leer- en hulpmiddelen	11.710	12.403
4.4.5 Overige	6.284	6.555
	<u>40.288</u>	<u>44.607</u>

Onder de administratie- en beheerslasten zijn de kosten voor de accountant verantwoord.
 Dit betreft:

	2018	2017
onderzoek jaarrekening	3.029	2.940
	<u>3.029</u>	<u>2.940</u>

31-12-2018	31-12-2017	toe-/afname
40.288	44.607	-9,7%

6 Financiële baten en lasten

	2018 EUR	2017 EUR
6.1 Financiële baten	<u>256</u>	<u>776</u>
6.1.1 Rentebaten en soortgelijke opbrengsten	256	776
6.2 Financiële lasten		
6.2.1 Rentelasten en soortgelijke lasten	<u>434</u>	<u>399</u>
	434	399
Totaal financiële baten en lasten	<u><u>-178</u></u>	<u><u>377</u></u>

31-12-2018	31-12-2017	toe-/afname
-178	377	-147,2%

OVERIGE GEGEVENS

Gebeurtenissen na balansdatum

Er hebben zich geen gebeurtenissen na balansdatum voorgedaan, die vermeld moeten worden in de jaarrekening 2018.

Ondertekening door bestuurders

Mw. C.J. te Velthuis-Altena,
(*secretaris*)

Dhr. T.D. van Veldhuisen,
(*penningmeester*)

Mw. J.J. Bloemendal,
(*algemeen lid*)

Ondertekening door toezichhouders

Mw. B.J. Hagedoorn-Wiarda,
(*voorzitter*)

Dhr. R.S. Olsman,
(*algemeen lid*)

Dhr. A.R. van den Poll,
(*algemeen lid*)

Mw. G. Wolters-Jaspers,
(*algemeen lid*)

Locatie ondertekening: Beerzerveld
Datum ondertekening: 8 april 2019